

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/2578 НА СЪВЕТА

от 22 декември 2022 година

за създаване на механизъм за корекция на пазара с цел защита на гражданите на Съюза и икономиката от прекомерно високи цени

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 122, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейската централна банка [1],

като има предвид, че:

(1) Непредизвиканата и неоправдана агресивна война на Руската федерация („Русия“) срещу Украйна и безпрецедентното намаляване на доставките на природен газ от Русия за държавите членки застрашават сигурността на доставките в Съюза и държавите членки. В същото време използването на доставките на газ като оръжие и манипулирането на пазарите от страна на Русия чрез умишлено прекъсване на газовите потоци доведоха до рязко покачване на цените на енергията в Съюза. Промените в маршрутите за доставка, довели до претоварване на европейската газова инфраструктура, и необходимостта от намиране на алтернативни източници на доставки на газ и системи за ценообразуване, които не са адаптирани към ситуацията на сътресения при доставките, допринесоха за нестабилността и покачването на цените. Повишените цени на природния газ застрашават икономиката на Съюза чрез трайно висока инфлация, предизвикана от покачването на цените на електроенергията, отслабването на покупателната способност на потребителите и чрез по-високите производствени разходи, особено в енергоемките отрасли, и представляват сериозна опасност за сигурността на доставките.

(2) През 2022 г. цените на природния газ бяха изключително нестабилни, като някои референтни показатели за цените достигнаха рекордно високи равнища през август 2022 г. Необичайното равнище на цените на природния газ, регистрирано през август 2022 г., е резултат от множество фактори, включително крехкия баланс между търсенето и предлагането, свързан с попълването на хранилищата и намаляването на потоците от газ по тръбопроводи, опасенията от допълнително прекъсване на доставките и манипулиране на пазара от страна на Русия, както и механизъм за формиране на цените, който не е съобразен с такива екстремни промени в търсенето и предлагането и който изостри прекомерното покачване на цените. През предходното десетилетие цените се движеха в диапазона 5—35 EUR/MWh, но сега европейските цени на природния газ достигнаха равнища с 1 000 % по-високи от средните цени, наблюдавани в миналото в Съюза. Нидерландските Title Transfer Facility (TTF) газови фючърси (тримесечни продукти), които се търгуват на борсата ICE Endex [2], се търгуваха на нива малко под 350 EUR/MWh, а цената за TTF газ за ден напред, който се търгува на Европейската енергийна борса, достигна 316 EUR/MWh. Цените на природния газ никога досега не са достигали равнищата, наблюдавани през август 2022 г.

(3) След като през септември 2022 г. бяха нанесени щети по тръбопровода „Северен поток 1“, които вероятно са вследствие на саботаж, няма изгледи в скоро време доставките на газ от Русия за Съюза да се възобновят до равнищата отпреди войната. Европейските потребители и предприятия продължават да са изложени на явен риск от нови потенциални епизодични покачвания на цените на газа, което е пагубно за икономиката. Непредвидими събития като аварии или саботаж на тръбопроводи, които нарушават доставките на газ за Европа или драстично увеличават търсенето, могат да застрашат сигурността на доставките.

Напрежението на пазара, породено от страха от внезапен недостиг, вероятно няма да отшуми

след зимата и през следващата година, тъй като адаптирането към сътресенията в доставките и установяването на нови отношения и инфраструктура за доставки се очаква да продължат една или повече години.

(4) Макар и да съществуват деривати, свързани с други виртуални търговски точки, TTF в Нидерландия обикновено се смята за „стандартния“ ценови ориентир на европейските пазари на газ. Това се дължи на неговата принципно висока ликвидност, която е следствие от няколко фактора, включително географското му местоположение, което позволяваше на TTF в условията преди войната да получава природен газ от няколко източника, включително значителни обеми от Русия. Това е причината неговите цени да се използват широко като референтна цена във формулите за ценообразуване на договорите за доставка на газ, както и като ценова основа при операции по хеджиране или с деривати в целия Съюз, включително в центрове, които не са пряко свързани с TTF. Пазарните данни сочат, че на TTF са се падали около 80 % от търгувания природен газ през първите осем месеца от 2022 г. общо в Съюза и в Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия („Обединеното кралство“).

(5) Същевременно, дълбоките промени на енергийните пазари на Съюза от февруари 2022 г. насам оказаха влияние върху функционирането и ефективността на традиционните механизми за ценообразуване на пазара на едро на газ, по-специално върху референтния показател за цените на TTF. Макар традиционно TTF да е бил добър ориентир за цените на газа в други региони на Европа, от април 2022 г. той се раздалечи от цените в други центрове и точки на търговия в Европа, както и от прогнозните цени за вноса на втечен природен газ на агенциите за докладване на цени. Това до голяма степен се дължи на факта, че газовата система на Северозападна Европа има специфични инфраструктурни ограничения както по отношение на преноса по тръбопроводи (запад-изток), така и по отношение на капацитета за регазификация на съоръженията за втечен природен газ. Тези ограничения отчасти доведоха до цялостното увеличение на цените на газа от началото на кризата в Европа, след като Русия започна да използва енергоносителите като оръжие. Необичайният спред между TTF и други регионални центрове на търговия през август 2022 г. показва, че при настоящите специфични пазарни обстоятелства TTF може и да не е добър ориентир за пазарната ситуация извън Северозападна Европа, където пазарите са изправени пред инфраструктурни ограничения. В периоди на недостиг на пазара в Северозападна Европа други регионални пазари извън Северозападна Европа могат да се радват на по-благоприятни пазарни условия и съответно да са засегнати неоснователно от индексацията на договорите към TTF. Следователно, макар TTF да продължава да изпълнява целта си, а именно да балансира търсенето и предлагането в Северозападна Европа, са нужни действия за ограничаване на влиянието, което необичайни епизодични случаи на прекомерно високи цени на TTF оказват върху други регионални пазари в Съюза. Недостатъци в системата за ценообразуване могат да съществуват – в по-малка степен – и при други центрове.

(6) Съществуват различни мерки за справяне с проблемите около действащите механизми за ценообразуване. Възможно за европейските дружества, засегнати от неотдашните смущения на пазара и от недостатъците на системата за ценообразуване, е да започнат предоговаряне на съществуващите договори, основани на TTF. Тъй като референтните цени, свързани с газовите TTF фючърси вече имат различна тежест и не са непременно представителни за ситуацията на пазара на газ извън Северозападна Европа, някои купувачи могат да се опитат да разрешат настоящите проблеми с ценообразуването и референтния показател за цените на TTF чрез предоговаряне със своите договорни партньори по силата на изрично предвиденото в съществуващия договор или съгласно общите принципи на договорното право.

(7) Аналогично дружествата вносителите или държавите членки, действащи от тяхно име, могат да се обърнат към международните партньори с цел предоговаряне на съществуващите договори или сключване на нови договори за доставка с по-подходящи формули за ценообразуване, адаптирани към настоящата ситуация на нестабилност. Координираното

закупуване посредством ИТ инструмента, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2022/2576 [3] на Съвета, може да предостави възможности за намаляване на цената на внасяните енергоносители, което от своя страна ще намали необходимостта от намеса на пазара.

(8) Освен това в Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета [4] вече са включени някои предпазни мерки за ограничаване на случаите на изключителна нестабилност, например чрез изискването пазарните оператори съгласно член 4, параграф 1, точка 21 от посочената директива да разполагат с т.нар. „механизъм за прекъсване“, който ограничава прекомерните увеличения на цените в определени часове. Временният инструмент за управление на прекомерната нестабилност на пазарите на енергийни деривати в рамките на деня, въведен с Регламент (ЕС) 2022/2576, допринася за ограничаване на изключителната нестабилност на цените на пазарите на енергийни деривати в рамките на един ден. Тези механизми обаче действат само в краткосрочен план и не са разработени така, че да предотвратяват достигането на прекомерни равнища на пазарните цени.

(9) Намаляването на търсенето е друга важна част от решението на проблема с прекомерните пикове на цените. Намаляването на търсенето на газ и електроенергия може да успокои пазарните цени и съответно да спомогне за смекчаване на проблемите с необичайно високите цени на газа. Поради това с настоящия регламент следва, в съответствие със заключенията на Европейския съвет от 20 – 21 октомври 2022 г., да се гарантира, че задействането на механизма, установен с настоящия регламент, не води до цялостно увеличаване на потреблението на газ.

(10) През лятото на 2022 г. усилията на субсидираните от държавата субекти да закупуват газ за съхранение, без да се отчита въздействието на неkoordinираното закупуване върху цените, допринесоха за повишаване референтните показатели за цените, и по-специално TTF цените. Поради това е важно да се подобри координацията, когато е целесъобразно, между държавите членки, които използват финансираните от държавата субекти за закупуване на газ с цел запълване на подземни газови хранилища, за да се избегнат прекомерни пикове на цените в бъдеще. Използването на механизма за съвместно закупуване, създаден с Регламент (ЕС) 2022/2576, може да играе важна роля за ограничаване на епизодични случаи на прекомерно високи цени на газа в това отношение.

(11) Макар и да съществуват мерки за справяне с някои от елементите, водещи до проблеми с ценообразуването на пазарите на газ, тези съществуващи мерки не гарантират незабавно и достатъчно сигурно решаване на настоящите проблеми.

(12) Поради това е необходимо незабавно да се създаде временен механизъм за корекция на пазара за сделките с природен газ, сключвани на основните пазари на TTF деривати и деривати, свързани с други виртуални търговски точки, с падеж между месец напред и година напред, като инструмент срещу епизодични случаи на прекомерно високи цени на газа с незабавен ефект.

(13) В заключенията си от 20 – 21 октомври 2022 г. Европейският съвет призова Комисията спешно да внесе предложение за временен динамичен ценови коридор за сделките с природен газ с цел незабавно ограничаване на епизодични случаи на прекомерно високи цени на газа, като вземат предвид предпазните мерки, определени в член 23, параграф 2 от предложението на Комисията за Регламент (ЕС) 2022/2576.

(14) Следните предпазни мерки следва, от една страна, да бъдат взети предвид при разработването на механизма за корекция на пазара, и от друга страна, да се използват, за да се гарантира, че евентуалното задействане на механизма за корекция на пазара ще бъде спряно, ако условията за неговото задействане вече не са налице или ако възникнат нежелани смущения на пазара: механизмът за корекция на пазара следва да се прилага за сделки с природен газ във виртуалната търговска точка TTF, чийто оператор е Gasunie Transport Services B.V.; други центрове за търговия с газ в Съюза могат да бъдат свързани с коригираната спот цена на TTF чрез динамичен ценови коридор; следва да не засяга извънборсовите сделки с газ, да не застрашава сигурността на доставките на газ в Съюза;

следва да зависи от напредъка в изпълнението на целта за икономии на газ; следва да не води до цялостно увеличаване на потреблението на газ; следва да бъде разработен по такъв начин, че да не възпрепятства пазарните потоци на газ в рамките на Съюза; следва да не засяга стабилността и правилното функциониране на пазарите на енергийни деривати; и следва да отчита пазарните цени на газ на различните организирани пазари в Съюза.

(15) Механизмът за корекция на пазара следва да бъде разработен така, че да отговаря на два основни критерия, по-специално да действа като ефективен инструмент срещу епизодични случаи на прекомерно високи цени на газа и да бъде задействан само ако цените достигнат изключителни равнища в сравнение със световните пазари, за да се избегнат значителни смущения на пазара и прекъсвания в договорите за доставки, които биха могли да доведат до сериозни рискове за сигурността на доставките.

(16) Намесата чрез механизма за корекция на пазара следва да се ограничи до преодоляване на най-важните недостатъци при ценообразуването. Цената на сетълмента на ТТФ дериватите с най-кракът срок за изпълнение несъмнено е най-широко използваният референтен показател за цените в договорите за доставка на газ в целия Съюз, следван от падежи с два месеца напред и година напред. Въпреки това изместването на търговията към деривати, свързани с други виртуални търговски точки, може да доведе до нарушения на енергийните или финансовите пазари на Съюза, например чрез арбитраж от страна на участниците на пазара между коригирани и некоригирани деривати, в ущърб на потребителите. Поради това дериватите, свързани с всички виртуални търговски точки в Съюза, следва по принцип да бъдат включени в механизма за корекция на пазара. Същевременно прилагането на механизма за корекция на пазара по отношение на деривати, свързани с виртуални търговски точки, различни от ТТФ, е сложно и изисква допълнителна техническа подготовка. С оглед на спешната необходимост да се въведе механизъм за корекция на пазара за най-важния дериват, деривата ТТФ, на Комисията следва да се предостави правомощието да определя техническите подробности за прилагането на механизма за корекция на пазара по отношение на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки, и подбора на деривати, свързани с други виртуални търговски точки, които могат да бъдат изключени въз основа на предварително определени критерии чрез акт за изпълнение.

(17) Установяването на механизма за корекция на пазара следва да изпрати ясен сигнал на пазара, че Съюзът няма да приеме прекомерно високи цени на газа, произтичащи от недостатъците на системата на ценообразуване. Механизмът следва също така да гарантира на участниците на пазара сигурност по отношение на надеждни ограничения при търговията с газ и може да доведе до значителни икономии както за предприятията, така и за домакинствата, които няма да бъдат изложени на епизодични случаи на прекомерно високи цени на енергията.

(18) Механизмът за корекция на пазара следва да въведе динамичен предпазен таван за цената на ТТФ деривати с падеж от един месец напред до година напред. Динамичният предпазен таван следва да се задейства, ако цената на дериватите достигне предварително определено равнище и ако увеличението на цените не съответства на подобно увеличение на пазара на регионално или световно равнище.

(19) Поради това динамичният предпазен таван следва да гарантира, че не се приемат поръчки за покупки или продажби, които биха превишавали значително цените на втечнения природен газ в други региони на света. Следва да се използват подходящи референтни показатели за цените за определяне на референтна цена, отразяваща световните тенденции в цените на втечнения природен газ. Референтната цена следва да се основава на оценки на цените на втечнения природен газ, представителни за европейските пазарни условия, а поради особено значението на Обединеното кралство и Азия като конкуренти на световния пазар на втечен природен газ – също и на подходящ референтен показател за цените за регионите на Обединеното кралство и Азия. За разлика от газа по тръбопроводи, втечненият природен газ се търгува в целия свят. Следователно цените на втечненият природен газ

отразяват по-добре промените в цените на газа в световен мащаб и могат да служат като референтен показател за цените, за да се прецени дали равнищата на цените в континенталните центрове за търговия се отклоняват необичайно от международните цени.

(20) Взетата предвид извадка от цените на втечнения природен газ следва да бъде достатъчно широка, за да бъде информативна дори в случай че конкретна цена за втечнения природен газ не е налична в даден ден. С оглед на изграждането на представителна кошница от европейски и международни цени и за да се гарантира, че субектите, предоставящи ценова информация, подлежат на съответното регулиране от Съюза, оценките на цените следва да се подбират от докладващите агенции, които са изброени в регистъра на администраторите и бенчмарковете, създаден с Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета [5]. Тъй като навременната информация е от ключово значение за динамичния механизъм за корекция на пазара, следва да се взема предвид само ценовата информация от субектите, предоставящи информация, отнасяща се за деня на публикуване. За да се даде възможност на агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия, създадена с Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета [6], (ACER) да изпълнява задълженията си за надзор на пазара съгласно настоящия регламент и да изчислява референтната цена своевременно, е необходимо докладващите агенции, които публикуват оценки на цените, да бъдат задължени да предоставят на ACER оценки най-късно до 21:00 ч. централноевропейско време, при условие че са налични, за да може ACER да публикува референтна цена преди края на деня. Въпреки че тези задължения за докладване се отнасят само до съществуващи данни и не представляват значителна допълнителна тежест за докладващите агенции и често се срещат при регулирането на енергийния и финансовия пазар, ACER следва да гарантира поверителното третиране на получената информация, да защитава всички права върху интелектуалната собственост, свързани с тази информация, и да използва тази информация единствено за регулаторни цели. ACER следва да може да издава насоки относно формата, в който трябва да се предоставят съответните данни.

(21) Поради високата им ликвидност е целесъобразно да се включат и дериватите с падеж месец с най-кратък срок за изпълнение, свързани с National Balancing Point („NBP“) на Обединеното кралство. Ежедневната оценка на цените, извършвана от ACER съгласно Регламент (ЕС) 2022/2576, следва да бъде част от кошницата с оценки на цените на втечнения природен газ.

(22) Въпреки че референтните показатели за цените, взети предвид за референтната цена, са добър заместител на световните тенденции в цените на втечнения природен газ, те не могат просто да заместят цените на дериватите. Това се дължи главно на факта, че референтната цена отразява цените на места, различни от TTF и другите виртуални търговски точки в Съюза. Например, те не вземат предвид разходите, свързани с евентуални претоварвания на инфраструктурата, възникващи при прехвърлянето на газа от терминала за втечен природен газ до мястото, където се намира центъра TTF. Следователно TTF цените обикновено са по-високи от цените, взети предвид за референтната цена. Разликата възлиза средно на около 35 EUR/MWh между юни и август 2022 г. Освен това от ключово значение за сигурността на доставките е коригираната цена на TTF дериватите да бъде определена на достатъчно високо равнище, за да може да продължи да привлича вноса на втечен природен газ от други региони по света. Поради това, върху референтната цена следва да бъде добавена премия за сигурността на доставките, за да се изчисли коригираната цена на TTF дериватите. Формулата за предпазния таван следва да бъде напълно динамична, да се основава на динамично развиваща се кошница от цени, отразяващи цените на световния пазар, и следва да служи за определен предпазен марж, за да се гарантира, че сигурността на доставките не е изложена на риск. Динамичният предпазен таван може да варира всеки ден в зависимост от развитието на глобалните цени, съдържащи се в кошницата.

(23) Предпазният таван следва да не е статичен. Предпазният таван следва да се коригира динамично и ежедневно. Публикуването на дневна цена на сетълмент позволява

динамичният предпазен таван да се държи в съответствие с промените на пазара на втечен природен газ, да се опази процесът на ценообразуване на борсите и да се смекчат възможните последици за правилното функциониране на пазарите на деривати. Динамичният характер на предпазния таван ще намали и рисковете за централните контрагенти и ще ограничи въздействието върху участниците на фючърсните пазари, например клиринговите членове и техните клиенти. Динамичният предпазен таван следва да не коригира пазарните цени под определен праг.

(24) За да се избегнат всякакви рискове, динамичният максимален праг за offerиране за цената на деривати с падеж един месец напред до година напред да доведе до незаконно тайно договаряне между доставчиците или търговците на природен газ, финансовите регулатори, ACER и органите за защита на конкуренцията следва да наблюдават пазарите на деривати за газ и енергия особено внимателно в периода, когато е задействан механизмът за корекция на пазара.

(25) Механизмът за корекция на пазара следва да има временен характер и да бъде задействан само за ограничаване на случаите на изключително високи цени на природния газ, които също така не са свързани с цените на други газови борси. Следователно, за да функционира механизмът за корекция на пазара, следва да бъдат изпълнени две кумулативни условия.

(26) Механизмът за корекция на пазара следва да се задейства само когато цените на сетълмента на TTF дериватите с най-кратък срок за изпълнение достигнат предварително определено изключително високо равнище, за да се гарантира, че механизмът коригира пазарните дефицити и не влияе съществено върху търсенето и предлагането и нормалното ценообразуване. Освен ако не бъде определен на достатъчно високо равнище, предпазният таван би могъл да попречи на участниците на пазара да хеджират ефективно своите рискове, тъй като може да се засегнат образуването на надеждни цени за продукти с бъдеща дата на доставка и функционирането на пазарите на деривати. Ако механизмът за корекция на пазара бъде задействан, за да се намалят изкуствено цените, вместо да се коригира неправилното функциониране на пазара, това би оказало сериозно отрицателно въздействие върху участниците на пазара, включително върху предприятията, развиващи дейност в областта на енергетиката, които биха могли да срещнат трудности при изпълнението на исканията за предоставяне на допълнително обезпечение и ограничения в ликвидността, което може да доведе до фалити. Някои участници на пазара, по-специално по-малките, могат да бъдат възпрепятствани да хеджират позициите си, което допълнително ще изостри нестабилността на спот пазарите и ще доведе до вероятно по-високи ценови скокове. Като се имат предвид значителните търговски обеми, такова развитие би представлявало очевиден риск за икономиката, който следва да бъде предотвратен при разработването на механизма за корекция на пазара. Натрупаният в миналото опит, като например изключителното покачване на цените през август 2022 г., следва да е водещ при определянето на равнищата на цените, при които следва да бъде задействан механизмът за корекция на пазара. Наличните данни показват, че през август 2022 г. цените на TTF дериватите с най-кратък срок за изпълнение са достигнали равнища над 180 EUR/MWh. Целта на механизма за корекция на пазара следва да бъде цените да не достигнат необичайното равнище от август 2022 г.

(27) Освен това механизмът за корекция на пазара следва да се задейства само когато TTF цените достигнат равнища, които са значително и необичайно по-високи в сравнение с цените на втечения природен газ, отразяващи тенденциите на световния пазар. Ако цените на световните пазари се повишават със същото темпо и са на равнищата на TTF цените, задействането на механизма за корекция на пазара би могло да възпрепятства закупуването на доставки на световните пазари, което може да доведе до риск за сигурността на доставките. Поради това механизмът за корекция на пазара следва да се задейства само в ситуации, в които TTF цените са значително по-високи от цените на световните пазари за по-

дълъг период от време. Аналогично, ако разликата с TTF цените намалява или изчезва, механизмът за корекция на пазара следва да бъде дезактивиран, за да се избегне всякакъв риск за сигурността на доставките.

(28) За пълна съвместимост с Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета [7] и с целите за намаляване на търсенето, определени в посочения регламент, Комисията следва да може да преустанови действието на механизма за корекция на пазара, ако той влияе отрицателно на напредъка към постигането на целите за доброволно намаляване на търсенето съгласно Регламент (ЕС) 2022/1369, или ако води до цялостно увеличаване на потреблението на газ с 15% в рамките на един месец или с 10% през два последователни месеца в сравнение със съответното средно потребление за същите месеци през предходните години. За да се отговори на промените на регионално равнище или на равнището на Съюза, дължащи се на сезонност, климатични промени и други фактори, като например кризата с COVID-19, потреблението на газ следва да се измерва спрямо потреблението през петте години, предхождащи датата на влизане в сила на настоящия регламент, в съответствие с подхода в Регламент (ЕС) 2022/1369 и въз основа на данните за потреблението на газ и намаляването на търсенето, получавани от държавите членки съгласно посочения регламент. Възпиращият ефект върху цените на природния газ, до който може да доведе механизмът за корекция на пазара, не следва да води до изкуствено стимулиране на потреблението на природен газ в Съюза до степен, която да осуети необходимите усилия за намаляване на търсенето на природен газ в съответствие с целите за доброволно и задължително намаляване на търсенето съгласно Регламент (ЕС) 2022/1369 и целите за доброволно намаляване на търсенето съгласно Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета [8]. Комисията следва да гарантира, че задействането на механизма не забавя напредъка, постигнат от държавите членки по отношение на техните цели за икономии на енергия.

(29) В зависимост от равнището на намеса механизмът за корекция на пазара може да доведе до рискове от финансово или договорно естество или до рискове, свързани със сигурността на доставките. Нивото на риска зависи от честотата, с която механизмът за корекция на пазара се задейства и следователно може да попречи на нормалното функциониране на пазара. Колкото по-нисък е прагът за намеса, толкова по-често ще се задейства механизмът за корекция на пазара и следователно е по-вероятно съответният риск да се материализира. Поради това условията за задействане на механизма за корекция на пазара следва да бъдат определени на равнище, при което има необичайни и изключително високи TTF цени за месец напред, като същевременно се гарантира, че това е ефективен инструмент срещу случаите на прекомерно високи цени на газа, които не отразяват развитието на цените на международния пазар.

(30) Важно е механизмът за корекция на пазара да бъде разработен така, че да не променя основното договорно равновесие в договорите за доставка на газ, а по-скоро да бъде отговор на епизодите на необичайно поведение на пазара. Ако предпоставките за намеса са определени на равнище, на което те коригират съществуващите проблеми с ценообразуването и нямат за цел намеса в равновесието между търсенето и предлагането, рискът от нарушаване на договорното равновесие в съществуващите договори чрез механизма за корекция на пазара или неговото задействане може да бъде сведен до минимум.

(31) За да се гарантира незабавен ефект на механизма за корекция на пазара, динамичният максимален праг за офериране следва да се задейства незабавно и автоматично, без да е необходимо допълнително решение от страна на ACER или на Комисията.

(32) За да се гарантира ранно откриване на евентуални проблеми вследствие задействането на механизма за корекция на пазара, Комисията следва да възложи на Европейския орган за ценни книжа и пазари, създадена с Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета [9] (ESMA) и ACER да публикуват доклад относно възможните отрицателни последици от механизма за корекция на пазара за финансовите и енергийните пазари и за сигурността на доставките.

(33) ACER следва непрекъснато да следи дали са изпълнени условията за действие на механизма за корекция на пазара. ACER е най-подходящият орган за извършване на такова наблюдение, тъй като тя има общ поглед върху пазарите на газ в целия Съюз, необходимия експертен опит във функционирането на пазарите на газ и вече е упълномощена да наблюдава търговските дейности с енергийни продукти на едро съгласно правото на Съюза. Поради това ACER следва да наблюдава промените в цената на сетълмента на TTF с най-кратък срок за изпълнение и да я сравнява с референтната цена, определяна от средната цена по оценките на цените на втечнения природен газ, свързани с европейските центрове за търговия, за да проверява дали са изпълнени условията, които оправдават задействането или дезактивирането на механизма за корекция на пазара. След като условията за задействане на механизма за корекция на пазара бъдат изпълнени, ACER следва незабавно да публикува на своя уебсайт известие, с което посочва, че условията за задействане на механизма за корекция на пазара са изпълнени. На следващия ден пазарните оператори следва да не приемат поръчки над динамичния максимален праг за оферирание, а участниците на пазара на TTF деривати следва да не правят такива поръчки. Пазарните оператори и участниците на пазара на TTF деривати следва да наблюдават уебсайта на ACER, на който следва да бъде публикувана ежедневната референтна цена. Подобен динамичен максимален праг за оферирание следва да се прилага за деривати, свързани с други виртуални търговски точки, съгласно условията, определени в акта за изпълнение относно прилагането към тези деривати.

(34) Задействането на механизма за корекция на пазара може да доведе до нежелани и непредвидими последици за икономиката, включително рискове за сигурността на доставките и финансовата стабилност. За да се осигури бърза реакция в случай на нежелани смущения на пазара, следва да бъдат създадени ефективни предпазни мерки, основани на обективни критерии, които да гарантират, че действието на механизма за корекция на пазара може да се преустанови по всяко време. В случай на нежелани смущения на пазара, въз основа на резултатите от наблюдението на ACER и конкретни признаци за настъпващо събитие за корекция на пазара, Комисията следва да може да поиска становище от ESMA, ACER и, когато е целесъобразно, Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ („ЕМОПС за газ“) и Координационната група по природния газ, създадена с Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета [10], (КГПГ) относно въздействието на евентуално събитие за корекция на пазара върху сигурността на доставките, потоците от газ в рамките на Съюза и финансовата стабилност, за да може Комисията при необходимост своевременно да преустанови задействането на механизма за корекция на пазара от ACER чрез решение за изпълнение.

(35) Освен ежедневния преглед на това дали изискванията за динамичния максимален праг за оферирание са все още в сила, следва да бъдат създадени допълнителни предпазни мерки, за да се избегнат нежелани смущения на пазара.

(36) Динамичният максимален праг за оферирание не следва да засяга извънборсовите сделки, тъй като прилагането на този праг би породило сериозни проблеми, свързани с наблюдението, и може да доведе до проблеми със сигурността на доставките. Същевременно следва да се прилага механизъм за преглед, за да се прецени дали изключването на извънборсовите сделки може да доведе до значително изместване на търговията с TTF деривати към извънборсови пазари, с което се застрашава стабилността на финансовите или енергийните пазари.

(37) Механизмът за корекция на пазара следва да се дезактивира автоматично, ако ситуацията на пазара на природен газ вече не го оправдава. Ако не възникват смущения на пазара, механизмът за корекция на пазара следва да се дезактивира едва след определен период от време, за да се избегне честото задействане и дезактивиране. Следователно, механизмът за корекция на пазара следва да бъде автоматично дезактивиран след 20 дни, ако динамичният максимален праг за оферирание е 180 EUR/MWh за определен период. За

дезактивирането на механизма за корекция на пазара не следва да се изисква оценка от ACER или от Комисията, а то следва да става автоматично, когато условията за това са изпълнени.

(38) Ако има значително намаляване на доставките на газ и в случай че доставките на газ са недостатъчни за задоволяване на оставащото търсене на газ, съгласно Регламент (ЕС) 2017/1938 Комисията може да обяви извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза по искане на държава членка, която е обявила извънредна ситуация, а ако две или повече държави членки са обявили извънредна ситуация, обявява извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза. За да не се допусне възникването на ситуация, при която продължаващото задействане на механизма за корекция на пазара да доведе до проблеми със сигурността на доставките, механизмът за корекция на пазара следва да бъде автоматично дезактивиран, когато Комисията е обявила извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза.

(39) От ключово значение е механизмът за корекция на пазара да включва ефективен инструмент за премахване на динамичния предпазен таван въз основа на обективни критерии – незабавно и във всеки един момент, ако динамичният предпазен таван води до сериозни смущения на пазара, засягащи сигурността на доставките и потоците на газ в рамките на Съюза.

(40) Тъй като е важно да се направи задълбочена оценка на всички предпазни мерки, които трябва да бъдат взети предвид при оценката на евентуално преустановяване на действието на механизма за корекция на пазара, действието му следва да се преустановява посредством решение за изпълнение на Комисията. При вземането на такова решение, което следва да бъде взето незабавно, Комисията следва да прецени дали прилагането на динамичния максимален праг за оферирание ще застраши сигурността на доставките на Съюза, дали то е съпътствано от достатъчно усилия за намаляване на търсенето, дали възпрепятства договорените на пазарен принцип потоци от газ в рамките на Съюза, дали оказва отрицателно въздействие върху пазарите на енергийни деривати, дали отчита цените на пазара на газ на различните организирани пазари в целия Съюз и дали може да окаже отрицателно въздействие върху съществуващите договори за доставка на газ. В такива случаи Комисията следва да преустанови действието на механизма за корекция на пазара посредством решение за изпълнение. Като се има предвид необходимостта да се реагира бързо, Комисията не следва да бъде задължена да действа в съответствие с процедура на комитета.

(41) Механизмът за корекция на пазара не следва да застрашава сигурността на доставките на газ в Съюза чрез ограничаване на ценовите сигнали, които са от съществено значение за привличането на необходимите доставки на газ и за потоците на газ в рамките на Съюза. На практика доставчиците на газ могат потенциално да задържат доставките, когато механизмът за корекция на пазара е задействан, за да се увеличат максимално печалбите чрез продажба непосредствено след дезактивирането на предпазните тавани. В случай че механизмът за корекция на пазара би довел до такива рискове за сигурността на доставките на газ в Съюза, но не е обявена извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза, Комисията следва незабавно да преустанови действието на механизма за корекция на пазара. Елементите, които трябва да се вземат предвид при оценката на рисковете за сигурността на доставките, следва да включват потенциалното значително отклонение на един от компонентите на референтната цена в сравнение с тенденцията в миналото и значителния спад на тримесечния внос на втечен природен газ в Съюза в сравнение със същото тримесечие на предходната година.

(42) Тъй като неограничените потоци на газ в рамките на Съюза са ключов елемент от сигурността на доставките в Съюза, задействането на механизма за корекция на пазара следва също да бъде преустановено, ако ограничава необосновано потоците на газ в рамките на Съюза, което би застрашило сигурността на доставките в Съюза.

(43) Механизмът за корекция на пазара в крайна сметка не следва да намалява ролята на ценовите сигнали на вътрешния пазар на природен газ в Съюза и да възпрепятства потоците от газ на пазарен принцип в рамките на Съюза, тъй като е от съществено значение природният газ и занапред да достига до местата, където е най-необходим.

(44) Механизмът за корекция на пазара не следва ненужно да застрашава правилното функциониране на пазарите на енергийни деривати. Тези пазари играят ключова роля за това участниците на пазара да могат да хеджират позициите си с цел управление на рисковете, по-специално по отношение на нестабилността на цените. Освен това ценовите намеси чрез механизма за корекция на пазара може да доведат до значителни финансови загуби за участниците на пазарите на деривати. Като се има предвид размерът на пазара на газ в Съюза, тези загуби могат не само да засегнат специализираните пазари на деривати, но могат да имат значителни вторични ефекти върху други финансови пазари. Ценовите намеси биха могли да доведат и до неблагоприятно увеличение на исканията за допълнително обезпечение поради несигурност. Същественото увеличение на исканията за допълнително обезпечение би могло да породи значителни финансови загуби и загуби на ликвидност за участниците на пазара, което да доведе до неизпълнение от страна на клирингов член или краен клиент. Съответните участници на пазара следва да действат добросъвестно и да не правят ненужни промени в процедурите за управление на риска, водещи до увеличение на исканията за допълнително обезпечение, по-специално ако това не е в съответствие с обичайните пазарни процедури. Поради това Комисията следва незабавно да преустанови действието на механизма за корекция на пазара, ако той застрашава правилното функциониране на пазара на деривати, например когато води до значително намаляване на сделките с ТТФ деривати в рамките на Съюза или до значително изместване на сделките с ТТФ деривати към места на търговия извън Съюза. В това отношение е важно Комисията да взема предвид наличния експертен опит на съответните органи на Съюза. ESMA е независим орган, който допринася за запазването на стабилността на финансовата система на Съюза, по-специално като насърчава стабилността и доброто функциониране на финансовите пазари, като например пазарите на деривати.

Съответно Комисията следва да взема предвид докладите на ESMA по тези аспекти. Освен това Комисията следва да взема предвид всички становища на Европейската централна банка (ЕЦБ), свързани със стабилността на финансовата система, в съответствие с член 127, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и член 25.1 от Протокол 4 за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, приложен към ДФЕС („протокола“). Предвид нестабилността на финансовите пазари и потенциалното значимо въздействие на пазарните интервенции на тези пазари, е важно да се гарантира, че Комисията може бързо да преустанови действието на механизма за корекция на пазара. Поради това докладът на ESMA следва да се публикува не по-късно от 48 часа или в рамките на същия ден при спешни случаи след искане на Комисията.

(45) Механизмът за корекция на пазара следва да бъде разработен така, че да регулира единствено извънредните увеличения на цените на газа, породени от недостатъци в механизма за ценообразуване, и като такъв да не следва да засяга валидността на съществуващите договори за доставка на газ. Същевременно в ситуации, в които ACER или Комисията установи, че задействането на механизма за корекция на пазара влияе отрицателно на съществуващите договори за доставка, Комисията следва да преустанови действието на механизма за корекция на пазара.

(46) При разработването на механизма за корекция на пазара и на възможностите за преустановяване на действието му следва да се вземе предвид, че търговците на природен газ могат да прехвърлят търговията с природен газ към региони извън Съюза, и по този начин да намалят ефективността на механизма за корекция на пазара. Такъв би бил случаят например, ако търговците започнат да извършват извънборсови сделки с газ, които са по-непрозрачни,

по-трудно подлежат на регулаторен контрол и носят по-големи рискове от неизпълнение на задължения за засегнатите страни. Такъв би бил случаят и ако търговците, чието хеджиране може да бъде ограничено от механизма за корекция на пазара, потърсят хеджиране в други юрисдикции, в резултат на което клиринговият контрагент трябва да възстанови салдото на паричните средства, стоящи в основата на позициите от деривати, за да отрази ограничената цена на сетълмента, което ще задейства искания за допълнително обезпечение.

(47) ACER, ESMA, ЕМОПС за газ и Координационната група по природния газ следва да подпомагат Комисията при наблюдението на механизма за корекция на пазара.

(48) При изпълнението на задачите си съгласно настоящия регламент Комисията следва също така да има възможност да се консултира с ЕЦБ и да иска становището ѝ в съответствие с ролята на ЕЦБ съгласно член 127, параграф 5 от ДФЕС да допринася за гладкото провеждане на политиките, свързани с пруденциалния надзор върху кредитните институции и стабилността на финансовата система, и съгласно член 25.1 от протокола да дава становища и да бъде консултирана от, наред с други, Комисията във връзка с обхвата и приложението на законодателството на Съюза, отнасящо се до пруденциалния надзор върху кредитните институции и стабилността на финансовата система. Този процес на консултации с ЕЦБ следва да бъде организиран по начин, който позволява бързо преустановяване на действието на механизма за корекция на пазара, ако е необходимо.

(49) Като се има предвид спешната необходимост от разрешаване на проблемите, по-специално при определянето на цената на TTF дериватите в Съюза, бързото прилагане на механизма за корекция на пазара е от решаващо значение. ESMA и ACER следва да направят оценка на въздействието на механизма за корекция на пазара („оценка на въздействието“), за да се анализира дали бързото прилагане на механизма за корекция на пазара може да доведе до нежелани отрицателни последици за финансовите или енергийните пазари или за сигурността на доставките. Оценката на въздействието следва да бъде представена на Комисията най-късно до 1 март 2023 г. В нея следва да бъдат анализирани по-специално елементите, необходими за акта за изпълнение относно реда и условията за разширяване на обхвата на действие на механизма за корекция на пазара, така че да включва деривати, свързани с други виртуални точки за търговия, и да бъде проверено дали ключовите елементи на механизма за корекция на пазара все още са подходящи от гледна точка на развитието на финансовия и енергийния пазар или на сигурността на доставките. До 23 януари 2023 г. ESMA и ACER следва да публикуват предварителен доклад с данни относно въвеждането на механизма за корекция на пазара. Като взема предвид резултатите от оценката на въздействието, Комисията следва, когато е целесъобразно, да предлага изменения на настоящия регламент без ненужно забавяне с цел адаптиране на избора на продуктите, обхванати от механизма за корекция на пазара.

(50) Комисията може да предлага и други изменения на настоящия регламент въз основа на оценката на въздействието или след събитие за корекция на пазара или решение за преустановяване на действието на механизма, или в контекста на развитието на пазара и сигурността на доставките.

(51) С цел да се запази доброто функциониране на пазарите на деривати, по-специално процесите на управление на риска на централните контрагенти за клиринг, и да се сведе до минимум необходимостта от изискване на допълнителен марж като обезпечение, на страните следва да бъде разрешено организирано да компенсират или намаляват позициите си в TTF деривати, ако желаят да го направят. Поради това динамичният максимален праг за офериране не следва да се прилага за договори, влезли в сила преди влизането в сила на настоящия регламент, нито за сделки, които позволяват на участниците на пазара да компенсират или намаляват позиции, произтичащи от договори за TTF деривати, влезли в сила преди влизането в сила на настоящия регламент.

(52) Централните контрагенти за клиринг имат ключова роля в осигуряването на правилното функциониране на пазарите на TTF деривати, като намаляват свързания с контрагента риск.

Поради това е необходимо механизмът за корекция на пазара да не възпрепятства дейността на централните контрагенти за клиринг, по-специално по отношение на управлението на позициите в изпълнение. За тази цел динамичният максимален праг за оферирание не следва да се прилага за сделки, извършвани като част от процес на управление на изпълнение, организиран от централните контрагенти за клиринг.

(53) Механизмът за корекция на пазара е необходим и съразмерен за постигане на целта за коригиране на прекомерно високите цени на газа на пазара на ТТФ и дериватите, свързани с други виртуални търговски точки. Всички държави членки са загрижени за непреките последици от покачванията на цените, като например повишаването на цените на енергията и инфлацията. Що се отнася до недостатъците в системата за ценообразуване, те влияят различно в отделните държави членки, като цените нарастват повече в някои държави членки (например държавите членки от Централна Европа), отколкото в други (например държавите членки в периферията или с други възможности за доставки). За да се избегнат фрагментарни действия, които биха могли да доведат до разделение на интегрирания пазар на газ в ЕС, са необходими общи действия в дух на солидарност. Това е от жизненоважно значение и с оглед гарантирането на сигурността на доставките в Съюза. Освен това общите предпазни мерки, които може да са по-необходими в държавите членки без алтернативи за доставки, отколкото в държавите членки с повече алтернативи за доставки, следва да осигуряват прилагането на координиран подход като израз на енергийната солидарност. На практика макар финансовите рискове и ползи да са много различни за някои държави членки, механизмът за корекция на пазара следва да представлява компромис в дух на солидарност, при който всички държави членки се съгласяват да допринесат за корекцията на пазара и да приемат едни и същи ограничения при ценообразуването, макар равнището на неправилно функциониране на механизма за ценообразуване и финансовите отражения на цените на дериватите върху икономиката да се различават в отделните държави членки. Следователно механизмът за корекция на пазара би укрепил солидарността в Съюза за избягване на прекомерно високи цени на газа, които са неприемливи дори за кратки периоди от време за много държави членки. Механизмът за корекция на пазара ще спомогне да се гарантира, че предприятията за доставка на газ от всички държави членки са в състояние да закупуват газ на разумни цени в дух на солидарност.

(54) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия да определя техническите подробности за прилагането на механизма за корекция на пазара по отношение на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета [11].

(55) Нестабилната и непредвидима ситуация на пазара на природен газ на прага на зимния сезон налага да се гарантира, че механизмът за корекция на пазара може да бъде приложен възможно най-скоро, ако са изпълнени условията, обосноваващи неговото задействане. По тази причина настоящият регламент следва да влезе в сила на 1 февруари 2023 г.

Динамичният максимален праг за оферирание следва да се прилага от 15 февруари 2023 г. Задължението за представяне на предварителен доклад с данни от ESMA и ACER следва да се прилага със задна дата, считано от 1 януари 2023 г., с оглед на получаване на необходимата информация веднага щом е възможно,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ, ОБХВАТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет и обхват

С настоящия регламент се създава временен механизъм за корекция на пазара за дадени нареждания за търговия с TTF деривати и деривати, свързани с други виртуални търговски точки в съответствие с член 9, за да се ограничат епизодичните случаи на прекомерно високи цени на газа в Съюза, които не отразяват цените на световния пазар.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „TTF дериват“ означава стоков дериват съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 30 от Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета [12], търгуван на регулиран пазар, чийто базов актив е трансакция във виртуалната търговска точка Title Transfer Facility (TTF), чийто оператор е Gasunie Transport Services B.V.;
- 2) „дериват, свързан с други виртуални търговски точки“, означава стоков дериват съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 30 от Регламент (ЕС) № 600/2014, търгуван на регулиран пазар, чийто базов актив е трансакция с газ във виртуална търговска точка в Съюза;
- 3) „виртуална търговска точка“ означава нефизическа търговска точка в рамките на входно-изходна система, където се обменя газ между продавач и купувач, без да е необходимо да се резервира преносен или разпределителен капацитет;
- 4) „TTF дериват с най-кратък срок за изпълнение“ означава TTF дериват, чийто падеж е най-близкият измежду дериватите с едномесечен падеж, търгувани на даден регулиран пазар;
- 5) „едногодишен TTF дериват с най-кратък срок за изпълнение“ означава TTF дериват, чийто падеж е най-близкият измежду дериватите с дванадесет месечен падеж, търгувани на даден регулиран пазар;
- б) „референтна цена“ означава, доколкото е налична, среднодневната цена, получаваща се от:
 - оценката на цената на втечнения природен газ, съдържаща се в „Northwest Europe Marker“, определена като среднодневната стойност между „Daily Spot Northwest Europe Marker (NWE)“, управляван от Platts Benchmark B.V. (Нидерландия), и „Northwest Europe – half-month 2“, управляван от Argus Benchmark Administration B.V. (Нидерландия); с превръщане на оценките на цената на втечнения природен газ от USD за метричен милион британски топлинни единици (MMBtu) в EUR за Mwh, въз основа на обменния курс на Европейската централна банка (ЕЦБ) за еврото и коефициент за преобразуване 1 MMBtu за 0,293071 kWh;
 - оценката на цената на втечнения природен газ, съдържаща се в „Mediterranean Marker“, определена като среднодневната стойност между „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)“, управляван от Platts Benchmark B.V. (Нидерландия), и среднодневната стойност на „Iberian peninsula des - half-month 2“, „Italy des - half-month 2“ и „Greece des - half-month 2“, управлявани от Argus Benchmark Administration B.V. (Нидерландия); с превръщане на оценките на цената на втечнения природен газ от USD за MMBtu в EUR за Mwh, въз основа на обменния курс на ЕЦБ за еврото и коефициент за преобразуване 1 MMBtu за 0,293071 kWh;
 - оценката на цената на втечнения природен газ, съдържаща се в „Northeast Asia Marker“, определена като среднодневната стойност между „LNG Japan/Korea DES 2 Half-Month“, управляван от Platts Benchmark B.V. (Нидерландия), и „Northeast Asia des (ANEA) — half-month 2“, управляван от Argus Benchmark Administration B.V. (Нидерландия); с превръщане на оценките на цената на втечнения природен газ от USD за MMBtu в EUR за Mwh, въз основа на обменния курс на ЕЦБ за еврото и коефициент за преобразуване 1 MMBtu за 0,293071 kWh;
 - цената на сетълмента на NBP деривати с най-кратък срок за изпълнение с падеж месец, публикувана от ICE Futures Europe, Обединеното кралство; с превръщане на Sterling pence за therm в EUR за MWh въз основа на обменния курс на ЕЦБ за еврото и коефициент за преобразуване 1 therm за 29,3071 kWh;

— цената според ежедневната оценка, извършвана от ACER съгласно член 18 от Регламент (ЕС) 2022/2576;

7) „регулиран пазар“ означава „регулиран пазар“ съгласно определението от член 4, параграф 1, точка 21 от Директива 2014/65/ЕС;

8) „пазарен оператор“ означава пазарен оператор по смисъла на член 4, параграф 1, точка 18 от Директива 2014/65/ЕС.

ГЛАВА II

МЕХАНИЗЪМ ЗА КОРЕКЦИЯ НА ПАЗАРА

Член 3

Наблюдение на цените

1. ACER постоянно наблюдава развитието на референтната цена и на цената на сетълмента на TTF дериватите с най-кратък срок за изпълнение и цената на сетълмента на деривати с най-кратък срок за изпълнение с падеж месец, свързани с други виртуални търговски точки.

2. За целите на параграф 1 Platts Benchmark B.V. (Нидерландия) съобщава на ACER всеки ден не по-късно от 21:00 ч. (централноевропейско време) дневните оценки на цената на втечнения природен газ на следните маркери: „Daily Spot Mediterranean Marker (MED)“, „Daily Spot Northwest Europe Marker (NEW)“ и „Japan Korea Marker (JKM)“.

3. За целите на параграф 1 Argus Benchmark Administration B.V (Нидерландия) съобщава на ACER всеки ден не по-късно от 21:00 ч. (централноевропейско време) дневните оценки на цената на втечнения природен газ на следните маркери: „Northwest Europe des – half-month 2“, „Iberian peninsula des - half-month 2“, „Italy des - half-month 2“, „Greece des - half-month 2“ и „Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2“.

4. ACER изчислява дневната референтна цена всеки ден въз основа на информацията, получена съгласно параграф 1. ACER публикува дневната референтна цена на своя уебсайт не по-късно от 23:59 ч. централноевропейско време.

Член 4

Събитие за корекция на пазара

1. Механизъм за корекция на пазара спрямо цената на сетълмента на едногодишни TTF деривати с най-кратък срок за изпълнение се задейства когато настъпи събитие за корекция на пазара. Събитие за корекция на пазара се счита, че настъпва, когато цената на сетълмента на TTF дериватите с най-кратък срок за изпълнение, публикувана от ICE Endex B.V. (Нидерландия):

а) надхвърля 180 EUR/MWh за три работни дни; и

б) е с 35 EUR по-висока от референтната цена през периода, посочен в буква а).

2. При приемането на акта за изпълнение съгласно член 9, параграф 1 събитие за корекция на пазара по отношение на деривати, свързани с други виртуални търговски точки, възниква и при условията, определени в същия акт за изпълнение съгласно критериите, посочени в член 9, параграф 2.

3. Когато установи, че е настъпило събитие за корекция на пазара, ACER публикува съобщение, че е настъпило събитие за корекция на пазара („известие за корекция на пазара“) по ясен и видим начин на своя уебсайт не по-късно от 23:59 ч. централноевропейско време и информира Съвета, Комисията, ЕЦБ и ESMA за събитието за корекция на пазара.

4. Пазарните оператори на пазара на TTF деривати и участниците на пазара на TTF деривати ежедневно наблюдават уебсайта на ACER.

5. Считано от деня след публикуването на известие за корекция на пазара, пазарните оператори не приемат, а участниците на пазара на TTF деривати не подават нареждания за TTF деривати, чийто падеж настъпва в рамките на срока между датата на падежа на TTF деривата с най-кратък срок за изпълнение и датата на падежа на едногодишен TTF дериват с най-кратък срок за изпълнение с цени от 35 EUR над референтната цена, публикувана от ACER на предходния ден („динамичен максимален праг за оферирание“). Ако референтната

цена е под 145 EUR/MWh, динамичният максимален праг за оферирание остава равен на сбора от 145 EUR и 35 EUR.

6. След приемането на акта за изпълнение, посочен в член 9, параграф 1 динамичният максимален праг за оферирание се прилага за деривати, свързани с други виртуални търговски точки, при условията, определени в същия акт за изпълнение съгласно критериите, посочени в член 9, параграф 2.

7. След като бъде задействан от ACER, динамичният максимален праг за оферирание се прилага най-малко за 20 работни дни, освен ако действието му не е преустановено от Комисията в съответствие с член 6 или е не е дезактивирано в съответствие с член 5, параграф 1.

8. За да може Комисията при необходимост своевременно да преустанови задействането на механизма за корекция на пазара от ACER посредством решение за изпълнение, в случай че въз основа на резултатите от наблюдението на ACER съгласно член 3, параграф 1 са налице конкретни признаци за неизбежно събитие за корекция на пазара съгласно член 4, параграф 1, буква б), Комисията без забавяне приканва ЕЦБ, ESMA и, когато е целесъобразно, Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ (ЕМОПС за газ) и Координационната група по природния газ да предоставят оценка относно въздействието на евентуално събитие за корекция на пазара върху сигурността на доставките, потоците в рамките на Съюза и финансовата стабилност. В тази оценка се вземат предвид промените в цените на други организирани и значими пазари, по-специално в Азия или Съединените щати, отразени в „Joint Japan Korea Market“ или „Henry Hub Gas Price Assessment“ — и двете управлявани от Platts Benchmark B.V. (Нидерландия) и публикувани от S&P Global Inc. (Ню Йорк).

9. След като оцени въздействието на динамичния максимален праг за оферирание върху потреблението на газ и електроенергия и напредъка по отношение на целите за намаляване на търсенето, предвидени в членове 3 и 5 от Регламент (ЕС) 2022/1369 и в членове 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2022/1854, Комисията може също така да предложи изменение на Регламент (ЕС) 2022/1369 с цел адаптиране към новата ситуация.

10. В случай на събитие за корекция на пазара Комисията незабавно иска от ЕЦБ становище относно риска от нежелани смущения за стабилността и нормалното функциониране на пазарите на енергийни деривати.

Член 5

Дезактивиране на механизма за корекция на пазара

1. Динамичният максимален праг за оферирание се дезактивира 20 работни дни след настъпване на събитието за корекция на пазара в съответствие с член 4, параграф 5 или след това, ако референтната цена е под 145 EUR/MWh за три последователни работни дни.

2. Когато Комисията обяви извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза, по-специално в случай на значително влошаване на положението с доставките на газ, водещо до ситуация, при която доставките на газ са недостатъчни за задоволяване на оставащото търсене на газ („режим на потреблението“), в съответствие с член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/1938, динамичният максимален праг за оферирание се дезактивира.

3. ACER незабавно публикува известие на своя уебсайт и уведомява Съвета, Комисията, ЕЦБ и ESMA, че е настъпило събитие на дезактивиране, както е посочено в параграф 1 („известие за дезактивиране“).

Член 6

Преустановяване на действието на механизма за корекция на пазара

1. ESMA, ACER, ЕМОПС за газ и Координационната група по природния газ постоянно наблюдават въздействието на динамичния максималния праг за оферирание върху финансовите и енергийните пазари и сигурността на доставките в случай на задействане на механизма за корекция на пазара.

2. Въз основа на наблюдението, посочено в параграф 1, Комисията, преустановява действието на механизма за корекция на пазара във всеки един момент чрез решение за изпълнение, когато възникнат нежелани смущения на пазара или са налице очевидни рискове от такива смущения, които оказват отрицателно въздействие върху сигурността на доставките, потоците от газ в рамките на Съюза или финансовата стабилност (по-нататък „решение за преустановяване“). При оценката Комисията взема предвид дали задействането на механизма за корекция на пазара:

а) застрашава сигурността на доставките на газ в Съюза; един елемент, който трябва да се вземе предвид при оценката на рисковете за сигурността на доставките, е потенциалното значително отклонение на един от компонентите на референтната цена в сравнение с тенденцията в миналото и значителният спад на тримесечния внос на втечен природен газ в Съюза в сравнение със същото тримесечие на предходната година;

б) се случва, когато задължителните цели за намаляване на търсенето съгласно член 5 от Регламент (ЕС) 2022/1369 не са изпълнени на равнището на Съюза, влияе отрицателно на напредъка към постигането на целта за икономии на газ съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2022/1369, като се отчита необходимостта да се гарантира, че ценовите сигнали стимулират намаляването на търсенето, или води до цялостно увеличаване на потреблението на газ с 15% в рамките на един месец или с 10% през два последователни месеца в сравнение със съответното средно потребление за същите месеци през петте последователни години, предхождащи 1 февруари 2023 г., въз основа на данните за потреблението на газ и намаляването на търсенето, получавани от държавите членки съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2022/1369;

в) предотвратява договорените на пазарен принцип потоци на газ в рамките на Съюза съгласно данните от наблюдението на ACER;

г) оказва влияние, въз основа на доклад на ESMA за последствията от задействането на мярката за корекция на пазара от ESMA и всички становища на ЕЦБ, поискани от Комисията за тази цел, върху стабилността и правилното функциониране на пазарите на енергийни деривати, по-специално когато това води до значително увеличение на исканията за предоставяне на допълнително обезпечение или значително намаляване на сделките с TTF деривати в рамките на Съюза за един месец в сравнение със същия месец на предходната година или до значително изместване на сделките с TTF деривати към места на търговия извън Съюза;

д) води до съществени различия между пазарните цени на газа на различните организирани и значими пазари в Съюза и на други организирани пазари, например в Азия или Съединените щати, отразени в „Joint Japan Korea Marker“ или „Henry Hub Gas Price Assessment“ – и двете управлявани от Platts Benchmarks B.V. (Нидерландия);

е) засяга валидността на съществуващите договори за доставка на газ, включително на дългосрочните договори за доставка на газ.

3. Решението за преустановяване на действието се взема незабавно и се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*. От деня след публикуването на решението за преустановяване и толкова дълго, колкото е указано в решението за преустановяване, динамичният максимален праг за оферирание спира да се прилага.

4. ACER, ESMA, ЕМОПС за газ и Координационната група по природния газ подпомагат Комисията при изпълнението на задачите по членове 4, 5 и 6. Докладът на ESMA по параграф 2, буква г) от настоящия регламент се публикува не по-късно от 48 часа или в рамките на същия ден при спешни случаи по искане на Комисията.

5. При изпълнението на задачите си съгласно членове 4, 5 и 6 Комисията може да се консултира с ЕЦБ за съвет по всеки въпрос, свързан със задачата ѝ съгласно член 127, параграф 5 от ДФЕС да допринася за гладкото провеждане на политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции и стабилността на финансовата система.

Член 7

Професионална тайна

1. Всяка поверителна информация, получена, обменена или предадена съгласно настоящия регламент, подлежи на посочените в настоящия член изисквания за опазване на професионалната тайна.
2. Задължението за професионална тайна се прилага по отношение на всички лица, които работят или са работили за ACER или за друг орган, или пазарно предприятие, или физическо или юридическо лице, на което компетентният орган е делегирал правомощията си, включително одитори и експерти, с които компетентният орган е сключил договори.
3. Информация, представляваща професионална тайна, не може да бъде разкривана пред никое друго лице или орган, освен по силата на разпоредби, установени в правото на Съюза или в националното право.
4. Цялата обменяна между компетентните органи по силата на настоящия регламент информация, която се отнася до общите или оперативни параметри на стопанската дейност и до други икономически или лични въпроси, се счита за поверителна и за нея се прилагат изискванията за опазване на служебната тайна, освен ако компетентният орган в момента на предаването ѝ не посочи, че тя може да бъде разкрита, или когато разкриването ѝ се налага за процесуални цели.

Член 8

Оценка на въздействието

1. ESMA и ACER оценяват въздействието на механизма за корекция на пазара върху финансовите и енергийните пазари и върху сигурността на доставките, по-специално за да проверят дали ключовите елементи на механизма за корекция на пазара все още са подходящи в светлината на събитията по отношение на финансовия и енергийния пазар и сигурността на доставките.
2. В оценката на въздействието ESMA и ACER извършват по-специално анализ на критериите, посочени в член 9, параграф 2. При оценката се проверява по-специално дали ограничението до TTF деривати е довело до арбитраж от страна на участниците на пазара между коригирани и некоригирани деривати, което е оказало отрицателно въздействие върху финансовите или енергийните пазари и е било в ущърб на потребителите.
3. ESMA и ACER оценяват също така дали:
 - а) изключването на извънборсовата търговия от приложното поле на настоящия регламент е довело до значително изместване на търговията с TTF деривати към извънборсовите пазари, което застрашава стабилността на финансовите или енергийните пазари;
 - б) механизмът за корекция на пазара е довел до значително намаляване на сделките с TTF деривати в рамките на Съюза или до значително изместване на сделките с TTF деривати към места на търговия извън Съюза.
4. ESMA и ACER оценяват допълнително дали е необходимо преразглеждане на следните елементи:
 - а) елементите, вземани предвид за референтната цена;
 - б) условията, посочени в член 4, параграф 1;
 - в) динамичният максимален праг за офериране.
5. Докладите на ESMA и ACER съгласно параграф 1 се представят на Комисията до 1 март 2023 г. Не по-късно от 23 януари 2023 г. ESMA и ACER публикуват предварителен доклад с данни относно въвеждането на механизма за корекция на пазара.

Член 9

Разширяване на обхвата на механизма за корекция на пазара по отношение на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки

1. Въз основа на оценката, посочена в член 8, параграф 1, Комисията, посредством акт за изпълнение, определя техническите подробности за прилагането на механизма за корекция на пазара по отношение на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки, до 31

март 2023 г., в съответствие с параграф 2 от настоящия член. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с член 11, параграф 2.

В случай че прилагането на механизма за корекция на пазара по отношение на деривати, свързани с други виртуални търговски точки, води до значителни отрицателни последици за финансовите пазари или пазарите на газ съгласно критериите, посочени в параграф 2 от настоящия член, Комисията по изключение изключва определени деривати от обхвата на прилагане на механизма за корекция на пазара.

2. Комисията подбира техническите подробности за изпълнението, както и дериватите, свързани с други виртуални търговски точки, които може да се наложи да бъдат изключени от обхвата на прилагане на механизма за корекция на пазара, по-специално въз основа на следните критерии:

- а) наличие на информация за цените на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки;
- б) ликвидността на дериватите, свързани с други виртуални търговски точки;
- в) въздействието, което разширяването на обхвата на механизма за корекция на пазара по отношение на деривати, свързани с други виртуални търговски точки, би имало върху потоците на газ в рамките на Съюза и сигурността на доставките;
- г) въздействието, което разширяването на обхвата на механизма за корекция на пазара по отношение на деривати, свързани с други виртуални търговски точки, би имало върху стабилността на финансовите пазари, като се отчита въздействието на възможните допълнителни маржове като обезпечение.

Член 10

Преглед

Когато е целесъобразно, Комисията може да предлага изменение на настоящия регламент, за да включи в приложното му поле дериватите, търгувани на извънборсовия пазар, или да преразгледа елементите, взети предвид за референтната цена, по-специално като разгледа възможността да се придаде различна тежест на тези елементи, условията за задействане на механизма за корекция на пазара, посочени в член 4, параграф 1, букви а) и б) и динамичния максимален праг за оферирание. Преди да представи такова предложение, Комисията се консултира с ЕЦБ, ESMA, ACER, ENTSOG и Координационната група по природния газ и, когато е целесъобразно, с други съответни заинтересовани страни.

Член 11

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) 182/2011.

ГЛАВА III

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 12

Влизане в сила

1. Настоящият регламент влиза в сила на 1 февруари 2023 г. Той се прилага от същия ден за период от една година.
2. Член 4 се прилага от 15 февруари 2023 г.
3. Член 8, параграф 2 се прилага от 1 януари 2023 г.
4. Настоящият регламент не се прилага за следното:
 - а) договори за TTF деривати, сключени преди 1 февруари 2023 г.;
 - б) покупка и продажба на TTF деривати с цел компенсирание или намаляване на договорите за TTF деривати, сключени преди 1 февруари 2023 г.;

в) покупка и продажба на TTF деривати като част от процедура за управление на неизпълнение на централен контрагент за клиринг, включително извънборсови сделки, регистрирани от регулирания пазар за целите на клиринга.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 22 декември 2022 година.

За Съвета
Председател
М. ВЕК

[1] Становище от 2 декември 2022 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

[2] ICE Endex е една от основните енергийни борси в Европа. Що се отнася до газа, тя осигурява регулирана търговия с фючърси и опции за нидерландския газов търговски център TTF.

[3] Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 г. относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ (вж. стр. 1 от настоящия брой на Официален вестник).

[4] Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

[5] Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и на Регламент (ЕС) № 596/2014 (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 1).

[6] Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 22).

[7] Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета от 5 август 2022 г. относно координирани мерки за намаляване на търсенето на газ (ОВ L 206, 8.8.2022 г., стр. 1).

[8] Регламент на Съвета (ЕС) 2022/1854 от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията (ОВ L 261 I, 7.10.2022 г., стр. 1).

[9] Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

[10] Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1).

[11] Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

[12] Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 84).